

DE BEDRIJFSHYGIENISCHE UNIT

dr. R. de Koning,
Onderzoeker
Bedrijfshygiëne
Proefstation voor de
Varkenshouderij
te Rosmalen

In voorgaande nummers van "Praktijkonderzoek Varkenshouderij" zijn de verschillende stallen van het Proefstation voor de Varkenshouderij te Rosmalen aan de orde geweest. Als laatste is het nu de beurt aan de bedrijfshygiënische unit.

Deze stal bestaat uit twee afdelingen voor elk 96 mestvarkens.

Deze zijn gelijk aan de afdelingen in de meststal. Daar zit dan ook niet het specifieke van deze stal in. Het specifieke is de afgezonderde ligging ten opzichte van de rest van het bedrijf. Door deze afgezonderde ligging is het mogelijk om in de bedrijfshygiënische unit heel speciaal onderzoek te verrichten.

Foto: S. D. Duives-Cahuzak.
De bedrijfshygiënische unit.

Géén bedrijfswoning

Als U het Proefstation bezoekt treft U achter het kantoor en de woning van de bedrijfsleider het proefbedrijf aan. Dat is duidelijk herkenbaar: een aantal varkensstallen verspreid over een nogal ruim terrein, ruimer dan gebruikelijk in de praktijk, maar onmiskenbaar: varkensstallen. In een hoek van het terrein echter staat een soort bungalow. Alleen het feit dat er vlak vóór een mestsilos staat, duidt erop dat het géén bedrijfswoning maar een varkensstal betreft.

Bij de bouw van het Proefstation was het voor iedereen duidelijk dat gezondheid een steeds

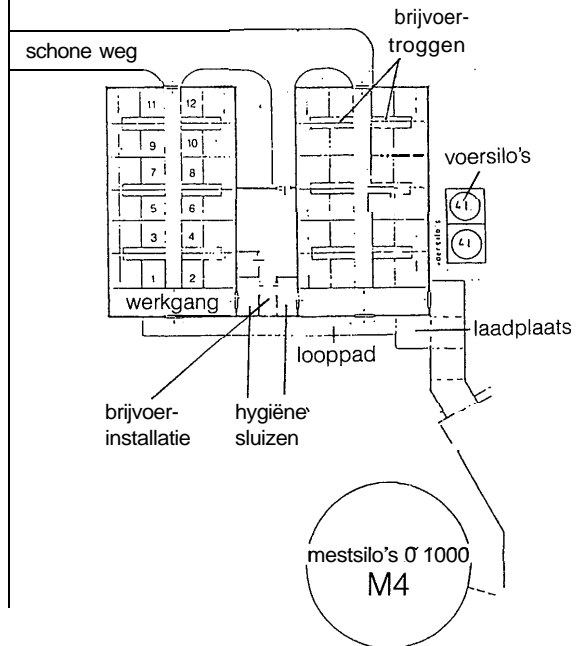
belangrijker probleemgebied voor de varkenshouderij is en dat het Proefstation, in samenwerking met anderen, daar de nodige aandacht aan diende te besteden.

Onderzoek naar gezondheidsproblemen in de vermeerdering is bijzonder complex. Dit was de reden waarom in eerste instantie geen vermeerderings-, maar een mestvarkenseenheid is opgezet.

Infectieziekten vormen een belangrijke bedreiging voor de varkenshouderij. De eenheid moest geschikt zijn om onderzoek te doen naar omstandigheden waarbij de ziekterisico's groter zijn dan gebruikelijk. Het proefbedrijf is een gesloten bedrijf. Het onderzoek in de bedrijfshygiënische unit mag géén bedreiging vormen voor het onderzoek op de rest van het Proefstation. Dat betekent dat - ZO nodig - een zeer strenge scheiding tussen beiden moet kunnen worden aangebracht. Om de bedrijfshygiënische unit bevindt zich dan ook een hek; de dierverzorgers hebben een aparte bedrijfskleding voor het werk in de afdelingen; het terrein rond de stal is niet toegankelijk voor bezoekers en de eenheid is op een zo groot mogelijke afstand ten zuid-oosten van de rest van het bedrijf gelegen in verband met de wind.

In de stal

De stal bestaat uit twee afdelingen met elk 12 mesthokken. Dit zijn smalle, diepe hokken

met een gedeeltelijk roostervloer. Het dichte gedeelte is uitgevoerd als bolle vloer. Het noodrooster achterin het hok is doorgaans afgedekt met een plaat en wordt dan ook tot het dichte gedeelte gerekend. Het dichte vloergedeelte is voorzien van warmwatervloerverwarming.

De trog is dwars op de voergang geplaatst. In ieder hok is plaats voor acht mestvarkens. De afdelingen zijn mechanisch geventileerd, waarbij de lucht via de centrale gang door een klep de afdeling wordt ingezogen. De varkens worden gevoerd met een aparte brijvoerinstantie. Deze staat opgesteld in een tussenuimte, die de beide stalhelften van elkaar scheidt. Voor de afdelingen vanuit de centrale ruimte worden betreden, moet men eerst door een hygiënesluis en komt men in het centrale gangetje (apart voor beide afdelingen).

Onderzoek

De bedrijfshygiënische unit is opgezet om onderzoek te doen, waarbij de kans op ziek worden van de varkens door micro-organismen groter is. Bijvoorbeeld onderzoek naar de verspreiding van de ziekte van Aujeszky. Een andere mogelijkheid is onderzoek naar de invloed van de herkomst van

mestbiggen op de mesterijresultaten. Dit zijn echter ingewikkelde problemen, die in samenwerking met de Gezondheidsdiensten en andere instellingen voor diergeneeskundig onderzoek moeten worden aangepakt. Hoe dit moet gaan lopen is nu nog niet duidelijk.

Onderzoek naar de invloed van klimaat op beenzwakte

Vooruitlopend op toekomstig onderzoek, wordt onderzoek gedaan naar beenzwakte bij varkens.

De indruk bestaat, dat koude een effect heeft op het optreden van beenzwakte. De veronderstelling daarbij is dat koude leidt tot stramheid. Als op dat moment het beenwerk ook nog eens zwaar wordt belast, treedt gemakkelijk kreupelheid op. Deze veronderstelling wordt nu in de bedrijfshygiënische unit getoetst. Nadat in één van de twee afdelingen de temperatuur tijdelijk is verlaagd, wordt van de helft van de tomen de samenstelling gewijzigd. Door deze verandering van de samenstelling van de tomen gaan de varkens waarschijnlijk meer vechten. Deze vechtpartijen geven een extra belasting van het beenwerk. Zo wordt nagegaan of er van de varkens in de koude afdeling meer kreupel worden.

METVERDUND SPERMATOCH GELIJKE RESULTATEN?

ir. A. Slijkhuis,
Onderzoeker Reproductie
Proefstation voor de
Varkenshouderij
te Rosmalen

Begin februari is er in samenwerking met KI-Limburg een inseminatieproef gestart op een vermeerderingsbedrijf in Limburg. Deze proef is opgezet om na te gaan of op bedrijven waar veel zeugen worden overgeïnsemineerd (meer dan éénmaal insemineren in dezelfde berigheidsperiode) dezelfde resultaten kunnen worden behaald met minder zaadcellen per inseminatiedosis.

Door verlaging van het aantal zaadcellen per dosis kan de prijs van een inseminatie worden verlaagd.

Bij k.i. van varkens in Nederland worden minimaal 3 miljard zaadcellen per dosis gebruikt. Bij de keuze voor dit aantal is een grote veiligheidsmarge ingebouwd. Zo wordt in Duitsland, bij systematische overinseminatie, een dosis van 750 miljoen gebruikt en in Engeland een van 1,5 miljard.

De bevruchtingsresultaten worden echter vooral bepaald door de kwaliteit (onder andere leeftijd) van het sperma en het moment en de wijze van insemineren.

Op een groot aantal bedrijven worden zeugen die de dag na inseminatie nog steeds de starreflex vertonen, overgeïnsemineerd. Voor zeugen die lang berig zijn, zijn de resultaten bij dubbele inseminatie beter dan bij een enkele inseminatie (proefverslag P 1.8). De kosten van een extra inseminatie wegen echter niet op tegen de betere resultaten.

Wanneer 2 miljard in plaats van 3 miljard zaadcellen worden gebruikt, kan de prijs worden verlaagd. Hierdoor zou overinsemineren mogelijk wel aantrekkelijk kunnen worden.